

**TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ**

31 MAYIS – 5 HAZİRAN EKOLOJİK YIKIMLA MÜCADELE HAFTASI

EKOLOJİK YIKIMA KARŞI DİRENİŞ VE DAYANIŞMA DEVAM EDİYOR

31 Mayıs - 5 Haziran tarihleri, ekoloji ve meslek örgütleri tarafından sermaye odaklı politikalara, doğanın metalaştırılmasına ve yaşam alanları üzerindeki baskılara dikkat çekmek amacıyla Ekolojik Yıkımla Mücadele Haftası olarak değerlendirilmektedir.

İzmir, tarih boyunca bir körfez kenti, bir liman kenti ve Akdeniz'in en önemli ticaret merkezlerinden biri olmuştur. Denizle kurduğu ilişki, verimli tarım havzaları, kültürel birikimi ve doğal zenginlikleri kente önemli avantajlar sağlamıştır. Ancak bugün aynı özellikler, İzmir'i çevresel baskıların yoğun olarak hissedildiği kentlerden biri haline getirmektedir.

Gediz, Küçük Menderes ve Bakırçay havzalarının verimli toprakları bir yandan tarımsal üretimi desteklerken, diğer yandan sanayi, enerji ve madencilik faaliyetlerinin baskısı altında kalmaktadır. Kentin farklı bölgelerinde neredeyse her gün yeni bir maden, enerji veya sanayi projesi gündeme gelmekte; buna karşılık yaşam alanlarını korumaya çalışan çevre platformları, yerel inisiyatifler ve yurttaş dayanışmaları da büyümektedir.

Aliağa bölgesi, bu baskıların en yoğun hissedildiği alanlardan biridir. Gemi söküm tesisleri, ağır sanayi yatırımları, liman faaliyetleri ve enerji üretim tesisleri uzun yıllardır aynı bölgede yoğunlaşmakta; ortaya çıkan çevresel yük yalnızca Aliağa'yı değil tüm İzmir'i etkilemektedir.

İzmir'in önemli özelliklerinden biri de yaz ve kış nüfusları arasındaki büyük farklılıktır. Yaz aylarında nüfusu katlanan ilçelerle birlikte kent adeta iki farklı nüfus büyüklüğüyle yönetilmektedir. Su temini, atık yönetimi, ulaşım, kanalizasyon ve diğer altyapı yatırımlarının bu gerçeklik göz önüne alınarak planlanması gerekmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan hava kalitesi verileri incelendiğinde, İzmir'de hava kirliliğinin yıllardır devam eden önemli çevre sorunlarından biri olduğu görülmektedir. Özellikle bazı ilçelerde ölçülen kirletici parametrelerin zaman zaman ülke genelinde üst sıralarda yer alması, kentteki ulaşım yoğunluğu, sanayi faaliyetleri, enerji üretimi ve plansız kentleşmenin çevresel etkilerinin daha bütüncül değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bugün yaşadığımız çevre sorunlarının önemli bir bölümü, doğayı yalnızca ekonomik bir kaynak olarak gören kalkınma anlayışının sonucudur. Özellikle madencilik faaliyetlerinde büyük miktarlarda su ve kimyasal kullanılarak düşük katma değerli hammaddeler elde edilmekte, bu hammaddeler çoğu zaman işlenmek üzere başka ülkelere gönderilmektedir. Daha sonra ise yüksek katma değerli ürünler olarak yeniden ülkemize satılmaktadır. Kazancın önemli kısmı başka coğrafyalara aktarılırken çevresel maliyetler, kirlenen sular, bozulan ekosistemler ve kaybedilen yaşam alanları yerel halkın omuzlarına yüklenmektedir.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

Gerçek zenginlik yalnızca yer altından çıkarılan madenlerde değildir. Temiz su kaynakları, verimli tarım toprakları, sağlıklı ormanlar, temiz hava, kıyılar ve biyolojik çeşitlilik de bir toplumun en önemli varlıklarıdır. Çevre politikalarının başarısı yalnızca ekonomik büyüme rakamlarıyla değil, yaşam alanlarının korunmasıyla da ölçülmelidir.

İklim değişikliği ise mevcut sorunları daha da ağırlaştırmaktadır. Akdeniz Havzası, dünyanın iklim değişikliğinden en fazla etkilenen bölgelerinden biri olarak kabul edilmektedir ve İzmir bu havzanın merkezinde yer almaktadır. Tarih boyunca kültürel ve ekonomik zenginlikler sağlayan bu coğrafya, bugün artan sıcaklıklar, kuraklık, su stresi ve orman yangınları nedeniyle önemli risklerle karşı karşıyadır.

İklim değişikliğini yalnızca sıcak hava dalgaları veya yangınlar üzerinden değerlendirmek yeterli değildir. Sıcaklıklarda meydana gelen görece küçük değişimler dahi İzmir Körfezi'nin ekolojik dengesi üzerinde önemli sonuçlar yaratabilmekte; su kalitesi, oksijen seviyeleri ve ekosistem süreçlerini etkileyebilmektedir. Benzer şekilde içme suyu, atıksu ve arıtma altyapıları da değişen iklim koşullarından doğrudan etkilenmektedir. Bu nedenle mevcut çevre sorunlarıyla mücadele etmek kadar, gelecekte ortaya çıkabilecek risklere karşı uzun vadeli uyum ve dirençlilik stratejilerinin geliştirilmesi de zorunludur.

İzmir'in çevre sorunları yalnızca il sınırları içerisinde oluşan baskılardan kaynaklanmamaktadır. Bir kıyı kenti olarak İzmir; Manisa, Aydın ve çevresindeki diğer illerde gerçekleştirilen sanayi, enerji, madencilik ve tarımsal faaliyetlerin kümülatif etkilerini de yaşamaktadır. Hava, su ve ekosistemler idari sınırlar tanımamakta; bir bölgede alınan kararların sonuçları tüm havzayı etkilemektedir.

Çevresel sorunların çözümü için korumayı esas alan bir politika ve mevzuat ile birlikte, ulusal ve yerelde güçlü yönetim kapasitesi gereklidir. Ancak son yıllarda yerel yönetimlerin yetki ve kaynakları üzerindeki çeşitli kısıtlar, çevre altyapılarının geliştirilmesini ve uzun vadeli planlamaların uygulanmasını zorlaştırmaktadır. İklim krizinin etkilerinin giderek arttığı günümüzde merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında iş birliğini güçlendiren, bilimsel planlamayı destekleyen ve kamusal yararı önceleyen bir anlayışa ihtiyaç vardır.

Birleşmiş Milletler'in bu yılki Dünya Çevre Günü temalarından biri olan yeşil dönüşüm ise yalnızca enerji üretim biçimlerinin değişmesi anlamına gelmemektedir. Gerçek yeşil dönüşüm; yaşamı merkeze alan, doğal varlıkları ekonomik bir meta olarak değil ortak geleceğimiz olarak gören bir anlayış değişimini gerektirmektedir. İklim krizine çözüm ararken yeni ekolojik yıkımlar yaratmak kabul edilemez. Ormanların parçalanması, doğal alanların baskı altına alınması ve ekosistemlerin tahrip edilmesi sürdürülebilir bir gelecek inşa etmeyecektir.

Bilim tarihi boyunca insanlık doğayı anlamak için farklı yöntemler geliştirdi. Bugün ise iklim krizinden su sorunlarına, enerji politikalarından toplumsal eşitsizliklere kadar birçok başlığın birbirinden bağımsız olmadığını görüyoruz. Çağımızın en önemli farkındalığı, yaşamın bu bağlantısallığını yeniden keşfetmektir. Çevre sorunlarını yalnızca çevrenin sorunu olarak değil; ekonomiden sağlığa, hukuktan toplumsal refaha kadar uzanan bütüncül bir yaşam

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

meselesi olarak değerlendirmek zorundayız. Bu nedenle ihtiyaç duyduğumuz dönüşüm yalnızca teknolojik değil; aynı zamanda düşünsel ve toplumsal bir dönüşümdür.

Yıllardır verilen mücadeleler, açılan davalar, yapılan bilimsel uyarılar ve yaşam alanlarını korumaya yönelik direnişler ne yazık ki gerektiği ölçüde karşılık bulmadı. Ancak bugün doğa kendi sesini çok daha güçlü biçimde duyurmaktadır. Artan sıcaklıklar, kuraklık, su kıtlığı, orman yangınları ve aşırı hava olayları artık yalnızca bilimsel raporlarda yer alan veriler değildir. Bu etkiler evlerimizde, musluklarımızda, tarlalarımızda, kentlerimizde ve gündelik yaşamımızın içinde hissedilmeye başlanmıştır.

Bu nedenle artık yalnızca çevreyi korumayı değil, yaşam biçimlerimizi ve kentlerimizi yeniden düşünmeyi konuşmak zorundayız. Yaz ve kış saati uygulamalarından çalışma saatlerine, ulaşım ve trafik planlamasından su yönetimine, kentlerin ekolojik ve sosyal taşıma kapasitelerinden enerji kullanım alışkanlıklarımıza kadar birçok başlık yeniden değerlendirilmek durumundadır.

Küresel ısınmanın yarattığı sorunlara daha fazla enerji tüketimi ve daha fazla karbon salımıyla çözüm aramak, sorunun kendisini büyütmekten başka sonuç vermeyecektir. İhtiyacımız olan şey yalnızca yeni teknolojiler değil; doğanın sınırlarını gözetken yeni düşünme biçimleri ve yeni yaşam modelleridir. Bu sese kulak verilmez, insanlar öğrenmek, sorgulamak ve harekete geçmek yerine beklemeyi tercih ederse, ödenecek bedel her geçen gün daha da ağır olacaktır.

Biz çevre mühendisleri olarak bilimin ışığında, yaşam alanlarını savunmaya, çevresel adaleti talep etmeye, doğanın ve toplumun ortak geleceğini korumaya yönelik mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Çünkü çevreyi korumak yalnızca doğayı değil, yaşamın kendisini korumaktır.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi